

Sport in de buurt 2024

Bekendheid van Nederlanders met sport in de buurt en buurtsportcoaches

Marleen Kools | Wikke van Stam

Landelijke en lokale overheden promoten en faciliteren sporten en bewegen in de buurt al jaren. Buurtsportcoaches spelen daarin een grote rol. Deze factsheet geeft een beeld van hoe bekend Nederlanders zijn met buurtsportcoaches en met het sport- en beweegaanbod in de buurt.

Voor deze factsheet hebben we gebruik gemaakt van de data van het Nationaal Sportonderzoek (NSO). Daarin stellen we deze vragen sinds 2014 elke twee jaar (zie 'verantwoording'). De laatste meting is van 2024. Er deden 2.004 respondenten mee.

Sinds 2008 bestaan er opvolgende Rijksregelingen voor functionarissen die sport, bewegen en cultuurparticipatie lokaal bevorderen. De huidige regeling, de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC), loopt van 2023 t/m 2026. De BRC omvat zes profielen, waarvan het profiel buurtsportcoach zich specifiek richt op sporten in de buurt. Ook andere profielen, zoals de beweegcoach, bevorderen sporten en bewegen in buurten. In dit onderzoek hebben we respondenten gevraagd naar hun bekendheid met 'functionarissen die sport- en beweegactiviteiten organiseren of stimuleren, zoals de buurtsportcoach'. We noemen in dit factsheet al deze functionarissen 'buurtsportcoach'.

51% van de Nederlanders kent één of meer georganiseerde activiteiten in de buurt

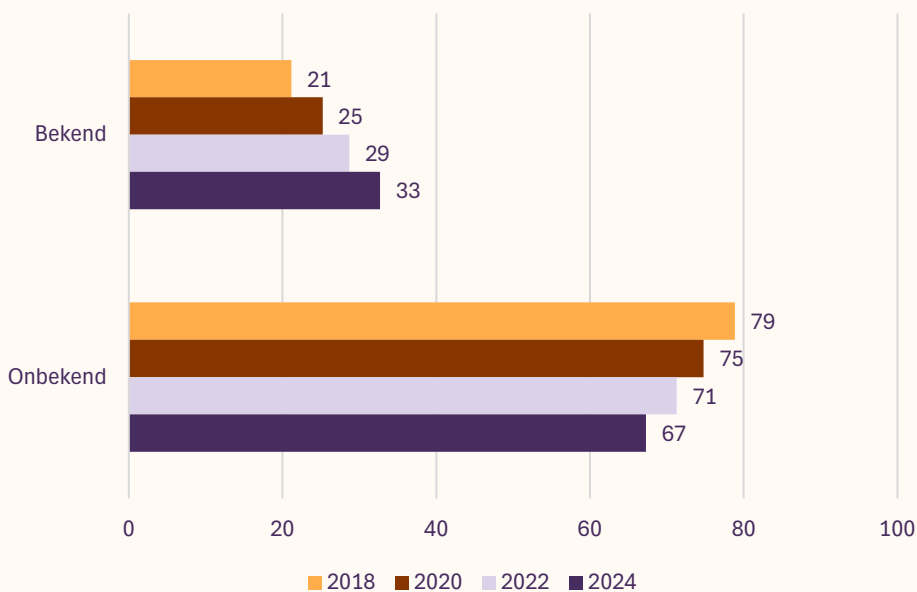
33% van de Nederlanders is bekend met de buurtsportcoach

42% van de Nederlanders is tevreden met het sport- en beweegaanbod in de buurt

67% van de kinderen heeft meegedaan aan een activiteit in de buurt

Bekendheid buurtsportcoaches

Figuur 1
Aandeel Nederlanders dat bekend is met buurtsportcoaches
(in procenten, n=2.004)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2018-2024.

Bekendheid buurtsportcoaches groeit

In vrijwel elke gemeente worden buurtsportcoaches ingezet (Gómez-Berns et al., 2024). Maar deze buurtsportcoaches zijn niet bij iedereen bekend. De bekendheid van buurtsportcoaches neemt wel toe over de jaren (figuur 1). Een derde van de respondenten (33%) is er in 2024 mee bekend. In 2018 was dat nog slechts één op de vijf (21%).

Niet-sporters zijn minder vaak bekend met buurtsportcoaches dan gemiddeld (17% van de niet-sporters is ermee bekend). Leden van sportverenigingen kennen buurtsportcoaches vaker dan niet-leden (respectievelijk 53 en 25%). Ook zijn mensen tot 35 jaar vaker bekend met buurtsportcoaches dan gemiddeld, namelijk 44 procent.

Inzet buurtsportcoaches verschilt

Hoe gemeenten buurtsportcoaches inzetten is heel wisselend. Dat kan eraan bijdragen dat niet iedereen met de buurtsportcoach bekend raakt. Soms worden buurtsportcoaches bijvoorbeeld ingezet voor specifieke doelgroepen (Gomez-Berns et al., 2024). Mensen die niet tot die doelgroep behoren, komen dan niet in aanraking komen met de buurtsportcoach. En soms werken buurtsportcoaches in specifieke wijken van een gemeente en kennen alleen die wijkbewoners de buurtsportcoach.

Taken buurtsportcoach (1)

Organiseren, stimuleren en informeren

Respondenten die de functie van buurtsportcoach kennen, hebben we gevraagd naar hun ideeën over wat buurtsportcoaches doen. Het organiseren van activiteiten komt vaak naar voren: bijna de helft noemt dit (48%). Het gaat dan zowel om activiteiten voor iedereen als om activiteiten voor specifieke doelgroepen.

Ook mensen stimuleren en motiveren om te sporten wordt genoemd (15%). Een deel van de respondenten noemt het informeren van buurtbewoners (5%) en het coördinerende werk in het algemeen (4%). De citaten hiernaast geven een indruk van de antwoorden. 4 procent van de respondenten zegt niet te weten wat buurtsportcoaches doen.

Meerderheid vindt werk buurtsportcoach positief

Een aantal respondenten zegt dat de buurtsportcoaches die zij kennen goed werk verrichten. De meerderheid van de groep die buurtsportcoaches kent (59%) denkt dat de inzet van buurtsportcoaches helpt om mensen meer te laten sporten en bewegen in hun eigen buurt of dorp. Eén op de zes (17%) denkt van niet, terwijl bijna een kwart (24%) het niet weet.

'Groepssportactiviteiten organiseren voor de minima, ouderen en invaliden'

'Jeugd in beweging proberen te krijgen'

'Coördineert met allerlei andere partijen, scholen, zorginstellingen, de gemeente etcetera allerlei sportieve activiteiten'

Taken buurtsportcoach (2)

Figuur 2
Mogelijke taken buurtsportcoach, volgens respondenten die de buurtsportcoach niet kennen, maar wel zouden willen hebben in de buurt
(in procenten, n=280)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2024.

Onbekend maakt onbemind: een vijfde wil buurtsportcoach.

Respondenten die de buurtsportcoach niet kennen, hebben we gevraagd of zij willen dat er een functionaris bij hen in de buurt of het dorp actief is die sport- en beweegactiviteiten organiseert en stimuleert. Ruim één op de vijf (21%) wil dit. Meer dan de helft (54%) geeft aan dit niet te weten.

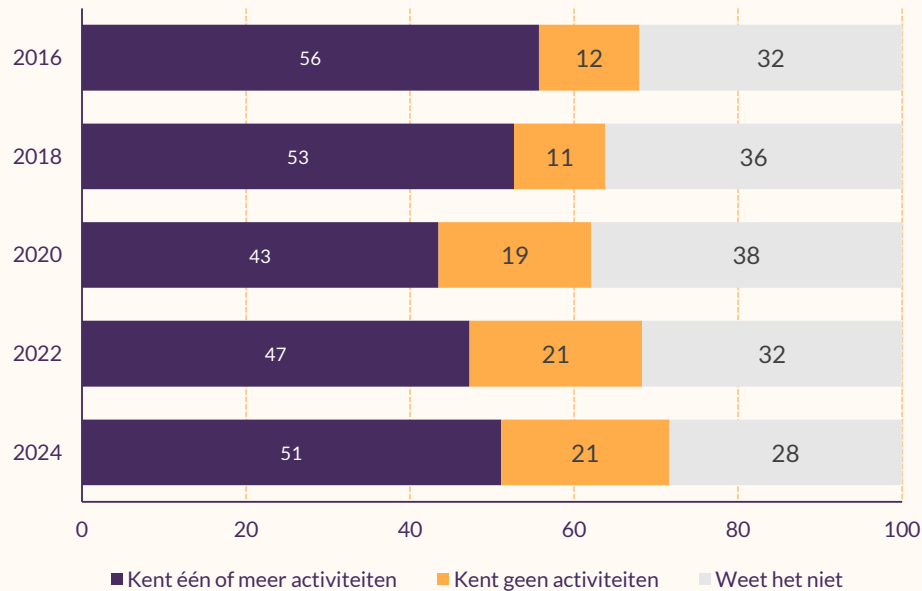
Mogelijke taken zijn organiseren van activiteiten en informeren

De respondenten die de buurtsportcoach niet kennen, maar wel graag zo'n functionaris willen in hun buurt, hebben we gevraagd wat die dan kan doen. Zij denken vooral dat buurtsportcoaches sport- en beweegactiviteiten voor alle buurtbewoners kunnen organiseren (71%) (figuur 2). Daarnaast kan buurtbewoners informeren over sport- en beweegmogelijkheden een belangrijke taak zijn (59%).

Ook sport- en beweegactiviteiten organiseren voor specifieke doelgroepen (ouderen, kinderen, mensen met een beperking) is volgens meer dan de helft (57%) van deze respondenten iets wat een buurtsportcoach kan doen. Minder vaak noemen ze naschoolse sport organiseren (26%).

Bekendheid activiteiten in de buurt (1)

Figuur 3
Aandeel Nederlanders dat één of meer activiteiten in de buurt kent
(in procenten, n=2.004)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2016-2024.

Activiteiten in de buurt

Er worden veel verschillende soorten activiteiten georganiseerd in buurten in Nederland. Door buurtsportcoaches, maar ook door andere personen en organisaties. We hebben de respondenten gevraagd of zij verschillende typen activiteiten kennen. Het kan uiteraard zo zijn dat een bepaalde activiteit in hun buurt niet georganiseerd wordt of dat er helemaal geen activiteiten zijn.

Helft kent minstens één activiteit

Ruim de helft van de respondenten (51%) kent één of meer activiteiten die afgelopen jaar georganiseerd werden in de buurt (figuur 3). Dat is meer dan in de coronajaren 2020 en 2022 (toen er waarschijnlijk minder georganiseerd werd), maar iets minder dan in de jaren daarvoor. Een steeds groter aandeel geeft aan dat ze geen van de genoemde activiteiten in de buurt kennen. Dat is nu één op de vijf (21%), terwijl dat in 2016 nog 12 procent was.

Minder verschillende activiteiten bekend

Respondenten noemen steeds minder verschillende activiteiten. In 2016 kenden mensen die minstens één activiteit noemden gemiddeld nog 3,2 activiteiten. In 2024 zijn dat er nog 2,4.

Bekendheid activiteiten in de buurt (2)

Wandelen en fietsen blijft meest bekend

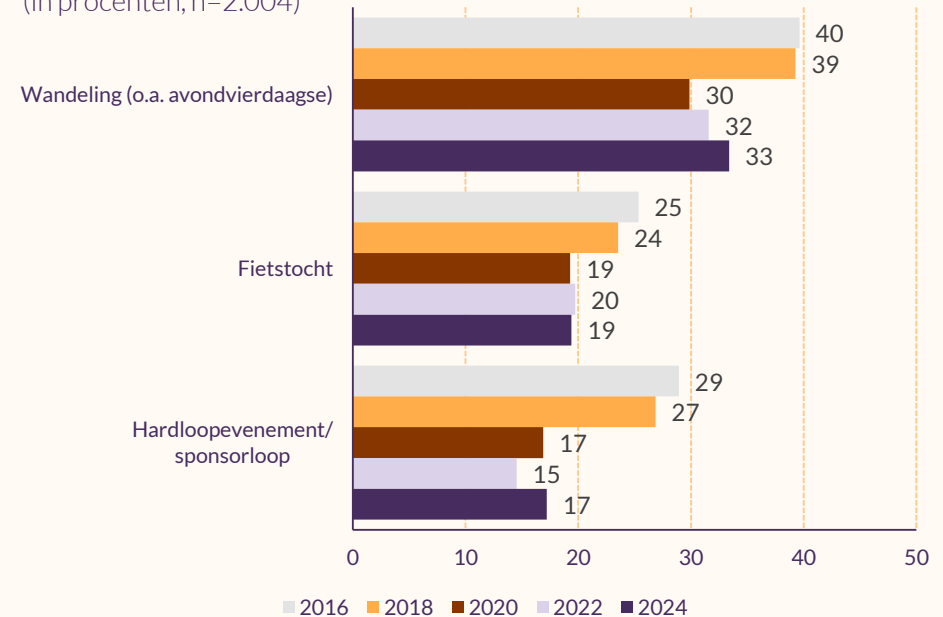
Van alle genoemde activiteiten zijn georganiseerde wandelingen het vaakst bekend (figuur 4). Een derde (33%) van de respondenten kent georganiseerde wandelingen in de buurt, zoals de avondvierdaagse. Ook fietstochten (19%) en hardloopevenementen of sponsorlopen (17%) zijn bij een relatief grote groep bekend.

We hebben ook naar andere activiteiten gevraagd, zoals activiteiten georganiseerd door scholen, de kinderopvang of zorginstellingen (niet in figuur). Hier is steeds minder dan 10 procent mee bekend.

Activiteiten minder bekend dan voor corona

In 2024 is de bekendheid van activiteiten in de buurt nog niet op het niveau van voor de coronacrisis. Het is niet duidelijk of dit komt doordat er minder activiteiten zijn georganiseerd of doordat activiteiten minder bekend zijn bij mensen. Van georganiseerde wandelingen neemt de bekendheid weer toe sinds het dieptepunt in 2020. De bekendheid van proeflessen of wedstrijden bij sportverenigingen (niet in figuur) daalt over de jaren heen alleen maar verder.

Figuur 4
Aandeel Nederlanders dat bekend is met verschillende activiteiten in de buurt, bekendste drie activiteiten
(in procenten, n=2.004)

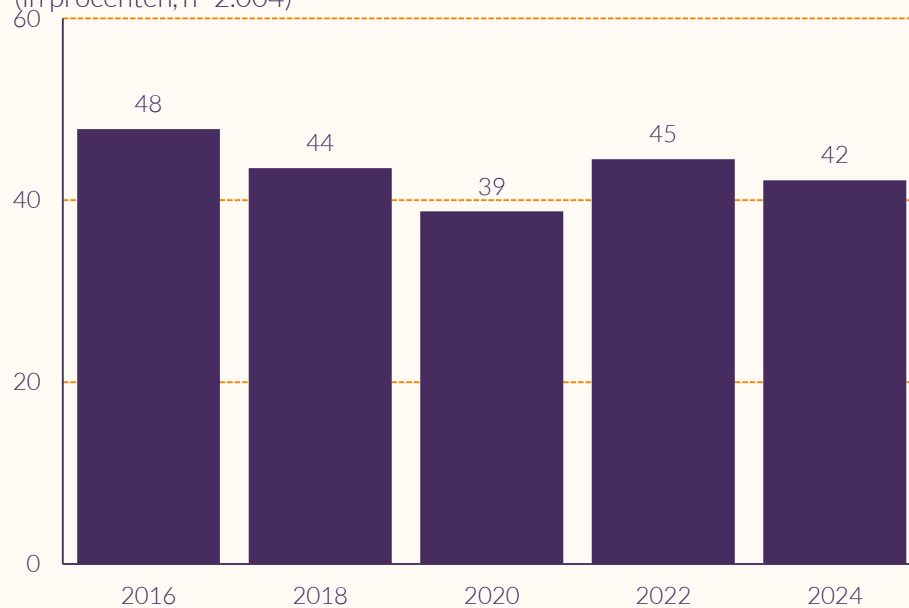

Bron: Mulier instituut, NSO, 2016-2024.

Bekendheid en tevredenheid activiteiten in de buurt

Figuur 5
Aandeel Nederlanders dat (zeer) tevreden is met het aanbod van activiteiten in de buurt

(in procenten, n=2.004)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2016-2024.

Tevredenheid met aanbod stabiel

Ongeveer 42 procent van de respondenten is tevreden over de mogelijkheden om in de buurt aan activiteiten deel te nemen (figuur 5). 7 procent is ontevreden. Niet-sporters zijn minder vaak tevreden (27%) dan gemiddeld, en jongeren juist vaker (52%). De tevredenheid schommelt de afgelopen jaren rond de 45 procent. In coronajaar 2020 was dat iets minder.

Meerderheid weet niet of aanbod is veranderd

De meerderheid (54%) geeft aan niet te weten of het aanbod aan georganiseerde sport- en beweegactiviteiten in de buurt in de afgelopen vier jaar is veranderd. Een derde (34%) geeft aan dat het gelijk is gebleven. 12 procent merkt dat het aanbod is afgenomen en 8 procent merkt dat het is toegenomen.

Op de hoogte via sociale media

Bij de vraag hoe mensen wisten van georganiseerde activiteiten was sociale media dit jaar voor het eerst een aparte antwoordcategorie. Dit is ook het meest genoemde antwoord: meer dan een derde van de respondenten geeft dit (36%). Ook via een aanplakbiljet, folder of brief (31%) en via een krant (28%) raken mensen op de hoogte.

Deelname aan activiteiten

Kwart respondenten deed mee aan activiteit

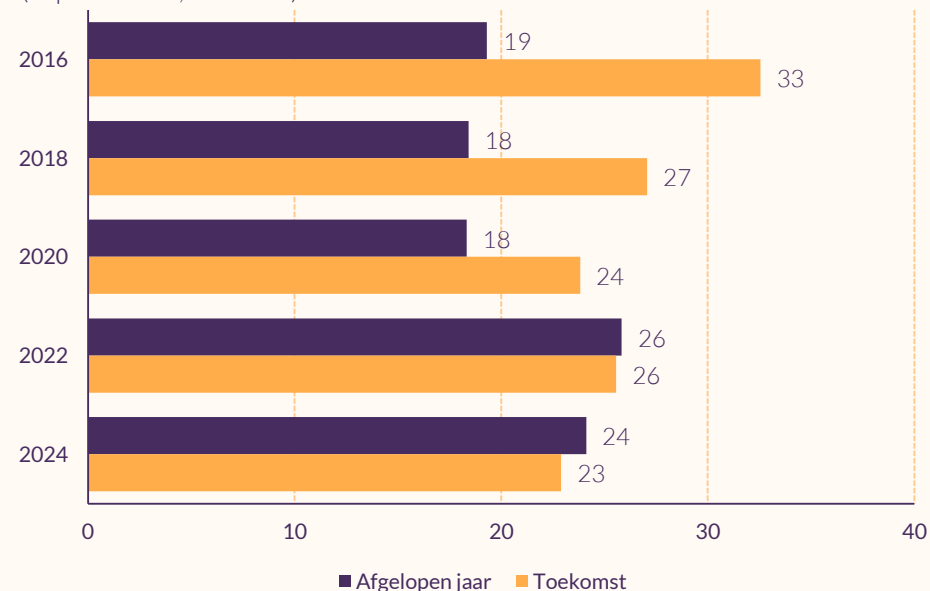
In 2024 heeft bijna een kwart van alle respondenten (24%) meegedaan aan een activiteit die georganiseerd werd in de buurt (figuur 6). In 2022 was dit iets hoger: 26 procent. Op de twee meest recente meetmomenten is de deelname hoger dan de jaren ervoor (toen rond de 18%). Het lijkt erop dat mensen dan wel minder vaak een specifieke activiteit kennen (zie figuur 4), maar dat de mensen die op de hoogte zijn vaker meedoen.

Kwart wil in de toekomst meedoen

23 procent van de respondenten geeft aan in de toekomst aan dit soort activiteiten mee te willen doen. De afgelopen jaren schommelt dit rond een kwart. Niet-sporters zijn minder vaak van plan om mee te doen (11%), leden van sportverenigingen en jongeren juist vaker dan gemiddeld (respectievelijk 36% en 31%).

Figuur 6
Aandeel Nederlanders dat meedoet aan activiteiten in de buurt, afgelopen jaar en voornemen voor de toekomst

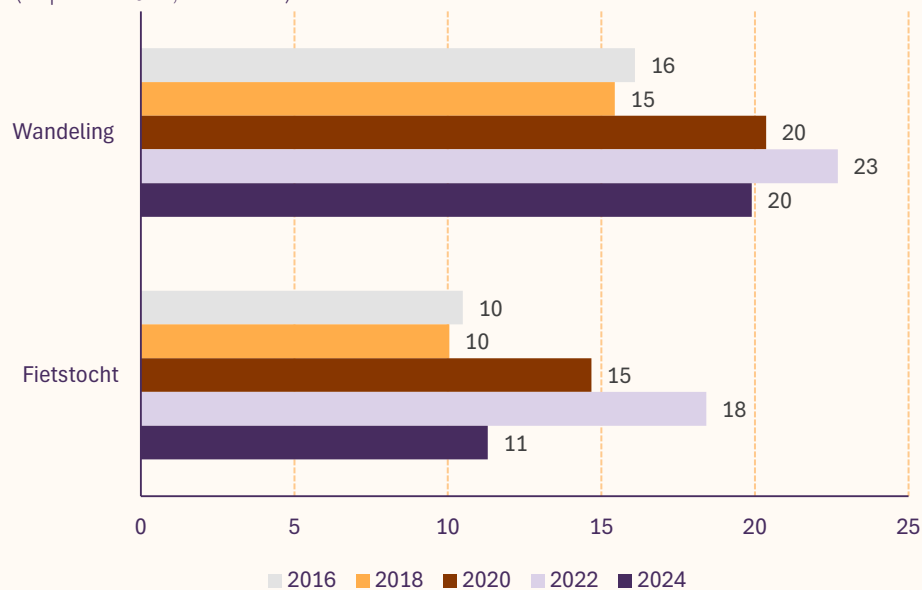
(in procenten, n=2.004)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2016-2024.

Deelname aan activiteiten

Figuur 7
Aandeel Nederlanders dat heeft deelgenomen aan wandel- en fietsactiviteiten in de buurt
(in procenten, n=1.024)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2016-2024.

Deelname wandelingen en fietstochten hoger dan voor corona

Aan mensen die minstens één georganiseerde activiteit kennen, hebben we gevraagd of ze hebben deelgenomen aan de activiteiten. Van hen heeft één op de vijf (20%) deelgenomen aan een wandelactiviteit (figuur 7). Dat is iets lager dan in 2022 (23%), maar wat hoger dan voor de coronacrisis.

Hetzelfde beeld zien we bij fietstochten. Na een opleving in 2020 en 2022 (respectievelijk 15% en 18%) is de deelname nu weer wat lager (11%). Tijdens de coronacrisis was wandelen en fietsen in de openbare ruimte populair (Pulles et al., 2021). Nu lijkt die populariteit weer wat te dalen.

Deelname andere activiteiten stabiel

De deelname aan andere activiteiten, zoals hardloopwedstrijden, toernooien, proeflessen of activiteiten bij een sportveld of wijkcentrum, verandert niet veel over de tijd. Deze ligt tussen de 5 en de 10 procent voor elke activiteit.

Deelname van kinderen aan activiteiten

Kwart kinderen deed mee aan activiteit

Ouders hebben in de vragenlijst ook vragen ingevuld over de activiteiten van hun kinderen. Twee derde (67%) van de kinderen heeft het afgelopen jaar deelgenomen aan een activiteit. In de afgelopen jaren lag de deelname steeds net boven de 60 procent. De deelname is in 2024 gestegen.

Wandelen en hardlopen populairst

Meedoen aan een georganiseerde wandeling is onder kinderen de populairste activiteit. Ruim een kwart heeft hieraan meegedaan (26%). Dit is vergelijkbaar met andere jaren. Op de tweede plek staat een hardloopevenement of sponsorloop. De deelname hieraan steeg van 9 naar 12 procent tussen 2022 en 2024.

Kinderen doen meer activiteiten bij sportveldjes

Kinderen hebben ook vaker meegedaan aan een activiteit bij een sportveld, zoals een Cruyff Court. De deelname steeg van 3 procent in 2022 naar 10 procent in 2024.

Figuur 6
Aandeel kinderen dat deelnam aan activiteiten in de buurt
(in procenten, n=337)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2016-2024.

Doelgroepen en verantwoordelijken

Activiteiten zijn voor iedereen

De meerderheid van de respondenten (62%) geeft aan dat er geen speciale doelgroep is voor de georganiseerde activiteiten. Een kwart (26%) zegt dat de activiteiten voor kinderen. Eén op de vijf (21%) zegt dat ze voor ouderen zijn. Dat laatste neemt toe over de tijd: in 2016 was dit nog 15 procent.

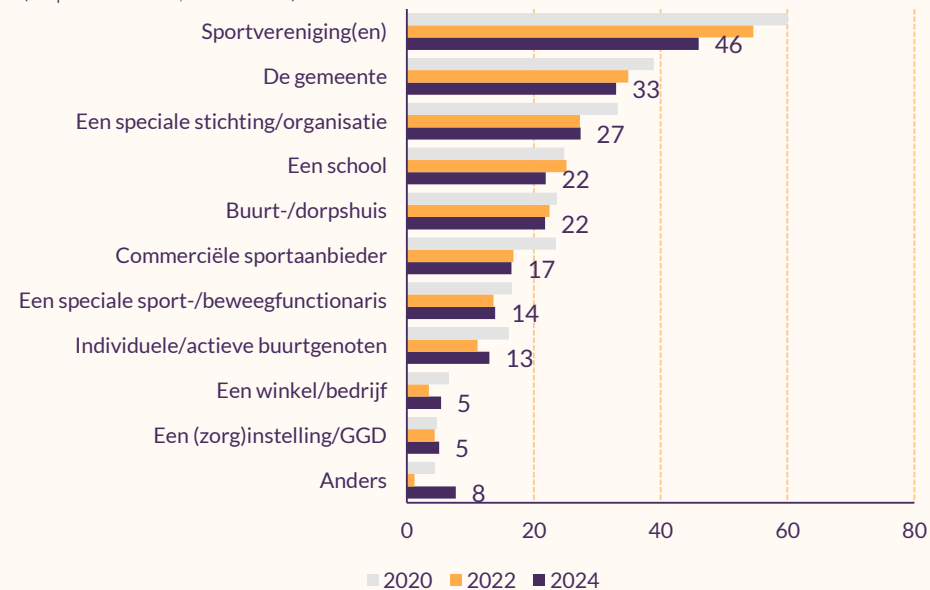
Sportverenigingen verantwoordelijk, maar wel minder

Respondenten denken het vaakst dat sportverenigingen verantwoordelijk zijn voor het organiseren van activiteiten (46%; figuur 8). Dit vertoont wel een dalende trend: in 2020 was dit nog 60 procent.

Ook de gemeente (35%) of een speciale stichting/organisatie (27%) noemen mensen veel. Daarnaast noemt een deel van de respondenten een verscheidenheid aan organisaties. De speciale sport- en beweegfunctionaris noemt één op de zeven (14%) respondenten. Dat is vrijwel gelijk aan eerdere jaren.

Figuur 8
Wie er verantwoordelijk is voor het organiseren van activiteiten in de buurt

(in procenten, n=2.004)

Bron: Mulier instituut, NSO, 2020-2024.

Sport in de buurt 2024

Conclusie

Conclusie

Bekendheid buurtsportcoach groeit, maar blijft laag

De bekendheid van de buurtsportcoach groeit over de jaren, maar blijft laag in vergelijking met het aantal gemeenten waar deze wordt ingezet. De ondervraagden zien dat een buurtsportcoach allerlei activiteiten organiseert, voor een algemeen publiek en/of voor bepaalde doelgroepen. Informeren en stimuleren noemen ze ook als taken van de buurtsportcoach. Uit het rapport 'De buurtsportcoach' (Baggen et al., 2024) blijkt dat daarnaast werken in een netwerk een belangrijke rol is die de buurtsportcoach vervult. Maar deze is minder zichtbaar. We hebben er daarom niet naar gevraagd in de peiling.

Onbekend maakt onbemind

Mensen die de buurtsportcoach kennen, denken vaker dat de inzet van deze functionaris helpt om mensen meer te laten sporten en bewegen in de eigen omgeving dan mensen die de buurtsportcoach niet kennen. Onbekend maakt dus onbemind, lijkt het. Pas als mensen de buurtsportcoach kennen, kunnen ze de meerwaarde van deze functionaris zien. Mensen die niet sporten en die geen lid zijn van een sportvereniging, kennen de buurtsportcoach minder vaak.

Bekendheid en deelname activiteiten lager dan voor corona

Meer mensen kennen minstens één activiteit in de buurt dan in coronajaren 2020 en 2022, maar minder dan daarvoor. Ook kennen mensen minder verschillende activiteiten. De bekendheid van individuele activiteiten is nog niet op het niveau van voor corona. Het is onduidelijk of er minder wordt georganiseerd of dat hier een andere oorzaak voor is.

Wel doen mensen vaker mee met de activiteiten die ze kennen. Mogelijk zijn activiteiten meer gericht op bepaalde groepen of bereikt de informatie via sociale media de geïnteresseerden gerichter. Activiteiten in de buurt zijn vaker specifiek gericht op kinderen dan op andere doelgroepen. Kinderen deden ook vaker mee aan een activiteit dan volwassenen.

Wandelen en fietsen het bekendst en populairst

Wandelingen en fietstochten blijven de activiteiten met de grootste bekendheid en waar mensen het vaakst aan meedoen. In de coronajaren 2020 en 2022 kende deelname aan deze activiteiten een opleving. Nu is die weer iets gedaald, maar nog altijd hoger dan voor de coronacrisis.

Verantwoording

Verantwoording

Deze factsheet is gebaseerd op het Nationaal Sportonderzoek (NSO). Sinds 2014 stellen we daarin om het jaar vragen over sport en bewegen in de buurt. Het onderzoek vindt plaats onder een representatieve groep inwoners van Nederland tussen de 16 en 80 jaar. Deze factsheet is een vervolg op eerdere factsheets uit 2016, 2018, 2020 en 2022. In de tabel hieronder staat voor elk jaar het aantal respondenten.

Tabel 1
Respondenten NSO 2016 t/m 2024

Jaar	2016	2018	2020	2022	2024
Respondenten	1.578	2.351	1.509	1.500	2.004

Bron: NSO, 2016-2024

Bronnen

Gómez Berns, A., Van Stam, W., Keijzer, M., & Baggen, W. (2024). *Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2023*. Mulier Instituut.

Pulles, I., Van Eldert, P., & Van der Poel, H. (2021). *Monitor Sport en corona IV: de gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector*. Mulier Instituut.

Gómez Berns, A., Vrieswijk, S., Heijnen, E., & Van Stam, W. (2022). *Sport en bewegen in de buurt (2022): bekendheid van Nederlanders met sportieve buurtactiviteiten en de buurtsportcoach* [Factsheet 2021/24]. Mulier Instituut.

Baggen, W., Van Stam, W., Keijzer, M., Greeven, A., & Gómez Berns, A. (2024). *De buurtsportcoach: profiel van de Brede Regeling Combinatiefuncties*. Mulier Instituut.

Contact

Marleen Kools

m.kools@mulierinstituut.nl

Wikke van Stam

w.vanstam@mulierinstituut.nl